

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“, Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korralduse nr 212
„Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga
või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega
lähikontaktis olnud isikutele“ ja Vabariigi Valitsuse 16. mai
2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine
piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse
SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ muutmise korralduse seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Korraldusel on kaks eesmärki: esiteks pikendada alaealiste vaksineerimistõendi kehtivust ja isolatsioonis viibimise vabastuse aega ning teiseks kehtestada ajavahemik, mille jooksul uuesti COVID-19-sse haigestudes on võimalik uus läbipõdemistõend genereerida.

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel, arvestades § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud, § 28 lõike 2 punktide 3 ja 5 ja lõigete 3, 5 ja 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8 ja riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punkti 1 alusel.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korralduse punktiga 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“.

Punkti 1 alapunktiga 1 sõnastatakse korralduse punkti 2 alapunkt 3¹ uuesti, pikendades alla 18-aastase isiku isolatsioonist vabastuse aega. Alla 18-aastane isik, kes on vaksineeritud, ei pea reisilt tulles viibima enda elukohas või püsivas viibimiskohas. Reisides võib olla vajalik omada ELi vaksineerimistõendit¹, mille isik saab genereerida tervise infosüsteemis. Praegu kehtib alaealise vaksineerimistõend üks aasta ja kolm kuud. EL soovib tõendi kehtivust pikendada, sest alaealistel ei ole soovitus tulla töhustusdoosi ning seeläbi uut tõendit saada.

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) matemaatiline modelleerimine näitas, et täiendavate dooside manustamine noorukitele ei avalda tõenäoliselt märkimisväärset mõju SARS-CoV-2 levikule elanikkonna tasandil. Kui komisjon konsulteeris Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1082/2013/EL5 artikli 17 alusel loodud terviseohutuse komitee liikmesriikide ekspertidega, leidis suur hulk neist, et isegi kui mõned liikmesriigid otsustavad mitmesuguste Euroopa Raviameti esitatud kaalutluste põhjal pakkuda alaealistele täiendavaid doose, on asjakohane jätta alaealiste tõend delegeeritud määrusega (EL) 2021/2288 kehtestatud standardse kehtivusaja alt välja.

Määrusega (EL) 2021/953 on kehtestatud koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaksineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik eesmärgiga hõlbustada tõendi omaja vaba liikumise õiguse kasutamist COVID-19 pandeemia ajal. 21. detsembril 2021. a võttis komisjon vastu määrust

---

¹ Määrus (EL) 2021/953 [Publications Office \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/953/oj) (kättesaadav seisuga 04.04.2022).

(EL) 2021/953 muutva delegeeritud määruse (EL) 2021/2288, millega kehtestati vaksineerimistõenditele reisimise otstarbel standardne kehtivusaeg, milleks on 270 päeva alates esmase vaksineerimiskuuri lõpetamisest.

29. märtsil 2022. a vastu võetud määruse (EL) 2021/953 muudatusega² ei kohaldata edaspidi standardset kehtivusaega alla 18-aastastele isikutele väljastatud esmase vaksineerimise tõenditele. Määruse muudatuse tegemisel on aluseks võetud Euroopa Raviameti ja ECDC soovitus ning teaduslikud andmed, mis puudutavad täiendavate dooside manustamist 12–17-aastaste vanuserühmas.

Üle 12-aastaste laste täiendavate doosiga vaksineerimiseks andis Euroopa Komisjon 28. veebruaril 2022. a tingimusliku müügiloa Comirnaty vaktsiinile. Euroopa Raviameti soovitus kohaselt peab iga liikmesriik otsustama, kas selles vanuserühmas isikutele täiendavat doosi pakkuda ja millal seda teha, võttes arvesse selliseid tegureid nagu haiguse levik ja tõenäoline kulg noorematel inimestel, eriti omikronvariandi puhul, teadaolev risk kõrvalnähtude tekkeks ning muude kaitsemeetmete ja piirangute olemasolu. ECDC tehnilises raportis³ on jõutud järeldusele, et täiendavate dooside manustamine noorukitele ei avalda tõenäoliselt märkimisväärset mõju SARS-CoV-2 levikule elanikkonna tasandil. Kuigi paljud ELi riigid on juba alustanud ka alaealiste täiendava doosiga vaksineerimist, ei ole piisava teadusliku põhjenduse puudumisel asjakohane seada nende vaksineerimistõendi kehtivuse tingimuseks täiendava doosi saamist 270 päeva möödumisel esmasest vaksineerimisest.

Ka Eesti immunoprofülaktika komisjon on asunud seisukohale, et 12–17-aastastele võimaldatakse täiendava doosi tegemist vajaduse korral, lähtudes eelkõige meditsiinilisest põhjendusest. Immunoprofülaktika komisjoni otsuse alusel võib vajaduse korral võimaldada tõhususdoosi tegemist Pfizer/BioNTechi vaktsiiniga kolme kuu möödumisel esmasest vaksineerimiskuurist. Juhul, kui 12–17-aastane (k.a) vaksineerimiskuuri lõpetanu on haigestunud COVID-19 haigusse, võib talle vajaduse korral võimaldada tõhususdoosi kuuendal kuul pärast läbipõdemist.⁴ Selle vanuserühma laialdasemat täiendava doosiga vaksineerimist Eestis praegu eesmärgiks ei seata.

Määruse muudatuse jõustumisel kehtib kõikides ELi riikides alaealiste esmase vaksineerimise tõend ajalise piiranguta kuni nende 18-aastaseks saamiseni. Sellest tulenevalt peavad liikmesriigid hiljemalt 6. aprilliks 2022. a kohandama tõendite kontrollirakendusi, mis võimaldavad kontrollida, kas standardne kehtivusaeg kohaldub, võttes aluseks tõendile märgitud sünnikuupäeva andmed.

Standardset kehtivusaega (270 päeva) kohaldatakse edaspidi 18-aastastele ja vanematele isikutele kontrollirakenduse abil ja vastavalt päevale, mil tõendit kontrollitakse. Kui vaksineeritud isik on alla 18-aastane päeval, mil tema tõendit kontrollirakenduses kontrollitakse, siis tema tõend kehtib olenemata sellest, kui palju on möödunud viimase vaksineerimise kuupäevast.

---

² Komisjoni delegeeritud määrus 29.03.2022. a [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2022\)2050&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2022)2050&lang=en) (kättesaadav seisuga 04.04.2022).

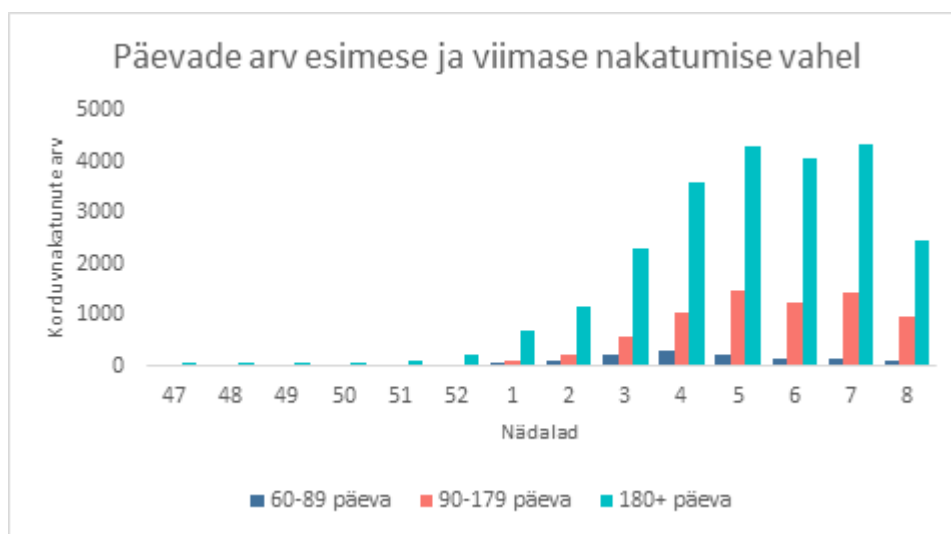
³ Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse soovitus <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-considerations-for-booster-doses-in-adolescents-Feb%202022.pdf> (kättesaadav seisuga 04.04.2022).

⁴

https://www.sm.ee/sites/default/files/immunoprofulaktika_ekspertkomisjoni_paevakava_ja_ettepanekud_21.03.2022.pdf (kättesaadav seisuga 04.04.2022).

Muudatuse põhjenduspunkti järgi vaadatakse vaksineerimistõendi kehtivust kontrollirakenduse abil ja vastavalt päevale, mil tõendit kontrollitakse. Nagu delegeeritud määrusega (EL) 2021/2288 kehtestatud standardse kehtivusaja puhulgi, tuleks alla 18-aastaste isikute puhul erandit kohaldada kontrolli tasandil, kohandades muu hulgas mobiilirakendusi, mida kasutatakse ELi digitaalsete COVID-tõendite kontrollimiseks. Arvestades, et vaksineerimistõenditele on kantud tõendi omaja sünnikuupäev, on kontrollimiseks kasutatavate mobiilirakenduste abil võimalik kindlaks määrata, kas standardset kehtivusaega tuleb kohaldada või mitte. Erandit tuleks kohaldada isikute suhtes, kes on tõendi kontrollimise päeval alla 18-aastased. Kui vaksineeritud isik on alla 18-aastane päeval, mil tema tõendit kontrollirakenduses kontrollitakse, tema tõend kehtib. Kui ta saab aga 18 ja tema vaksineerimise viimasest doosist on möödunud rohkem kui 270 päeva, tema tõend enam ei kehti. Täisealisele kehtib korralduse punkti 2 alapunkt 3. Kui isik tahab, et tal oleks vaksineerimistõend, peab ta tegema täiendava vaktsiinidoosi.

Punkti 1 alapunktiga 2 täiendatakse korraldust punktiga 2¹. Praegu on COVID-19 haiguse läbi põdenud isiku läbipõdemistõendi kehtivuseks 180 päeva. Isiku läbipõdemine on aluseks isolatsioonist vabastusele. (Muudes korraldustest on aluseks näiteks karantiinist vabastusele või riiki sisenemisele.) Juhul kui isik haigestub tõendi kehtivuse ehk 180 päeva jooksul uuesti, ta uut ELi tõendit genereerida ei saa. Samas on omikrontüve laialdane levik toonud kaasa olukorra, kus inimesed nakatuvad ja haigestuvad 180 päeva jooksul mitu korda. Terviseameti hinnangul on korduvalt nakatunud isikute hulk oluliselt kasvanud, sealhulgas on kasvanud nende inimeste osakaal, kelle kahe nakatumise vahe on kuni 90 päeva.

Allikas: Terviseamet (06.03.2022)

Teadusnõukoda on andnud hinnangu, et omikrontüvest põhjustatud COVID-19 haigusjuhu kestus on kuni 60 päeva. Samale järeldusele, et üks nakkusjuht saab kesta kuni 60 päeva, on jõudnud oma hinnangus ka ELi uurimiskeskus ECDC⁵. See tähendab, et kui isik teeb tervishoiuteenuse osutaja juures SARS-CoV-2 RT-PCR või SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi ja testi tulemus on positiivne või isik saab COVID-19 diagnoosi arstilt, siis algab isiku haigusjuht. Inimene võib sama haigusjuhu ajal veel mitmeid positiivse tulemusega teste teha.

⁵ Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse soovitus lk 8

<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Reinfection-with-SARSCoV2-implementation-of-a-surveillance-case-definition.pdf> (kättesaadav seisuga 04.04.2022).

Kui aga möödab on rohkem kui 60 päeva ja isik läheb uuesti testi tegema ning saab positiivse tulemuse või arst diagnoosib COVID-19 sümptomid, siis hinnatakse seda uue haigusjuhuna (taasnakatumine).

Inimene vajab ELi läbipõdemistõendit reisimisel. Kui inimene ELi tõendit ei vaja, ei pea ta seda endale tervise infosüsteemis genereerima. COVID-19 haigust saab diagnoosida arst ka kliinilise pildi või epidemioloogilise seose alusel, ilma selleta, et haigus oleks laboratoorselt kinnitatud. Ka sellisel juhul algab uus haigusjuht korralduse tähenduses 60 päeva pärast eelmist haigestumist ehk diagnoosimist. Arsti diagnoosi on aga pädevale asutusele või isikule raskem tõendada, kui näidata ELi tõendit, mille saab endale telefoni alla laadida või välja printida.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu ELi digitaalsete COVID-tõendite määruse (EL) 2021/953 artikli 3 punkti 3 alusel on isikul igal haigestumisel õigus saada uus läbipõdemistõend. Määruse artikli 7 punkti 1 järgi väljastatakse tõend 11 päeva pärast esimese positiivse testi tegemist. Praegu on Eestis neid norme koos tõlgendatud selliselt, et kahe haigestumise vahe on tõendi kehtivuse pikkus ehk 180 päeva. 180 päeva jooksul uut tõendit genereerida ei saa. Tulenevalt aga kergesti nakkavast omikrontüvest ja sellest, et inimesed haigestuvad tihemini, on liikmesriigid hakanud tõlgendama norme nii, et kahe haigestumise vahe on lühem kui 180 päeva ehk tõendi kehtivuse ajal saab juba genereerida uue tõendi ning uue tõendi kehtivus on ka 180 päeva. Näiteks Soomes ja Küprosel loetakse uueks haigestumiseks, kui eelmisest on möödab 90 päeva.

Punkti 1 alapunktiga 3 täiendatakse korraldust rakendussätetega, millest esimese järgi jõustuvad alla 18-aastase vaktsineerimistõendi kehtivuse pikendamist reguleerivad sätted avaldamisel. Kuna eespool nimetatud otskohalduva ELi määruse järgi tuleb seda rakendada alates 6. aprillist 2022. a, siis rakendatakse sätteid ka korralduste alusel tagasiulatuvalt alates 6. aprillist 2022. a.

Teise täiendava rakendussätte järgi jõustuvad uue läbipõdemistõendi loomist reguleerivad sätted 12. aprillil 2022. a ja neid kohaldatakse tagasiulatuvalt 13. oktoobrist 2021. a, kuna läbipõdemistõendit on võimalik tagasiulatuvalt genereerida tervise infosüsteemis. Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (TEHIK) arendus võimaldab 180 päeva tagasiulatuvalt tõendeid luua, mis on ühtlasi läbipõdemistõendi kehtivusaeg. Näiteks kui inimene oli COVID-19 haige septembris 2021 ja nakatus uuesti jaanuaris 2022 ning mõlemal korral tegi ka SARS-CoV-2 PCR testi, on tal nüüd õigus tagasiulatuvalt luua jaanuaris põetud haigust tõendav läbipõdemistõend.

Korralduse punkti 2 alapunktiga 1 täiendatakse Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korraldust nr 212 „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“ punktiga 6¹.

Muudatuse selgitusi vt eelmisest punktist. COVID-19 haiguse läbipõdemine annab isikule karantiinist vabastuse ehk isik ei pea 180 päeva jooksul pärast põdemist viibima enda elukohas või püsivas viibimiskohas. Kuna aga omikrontüvega võidakse nakatuda tihedamalt võrreldes varasemate tüvedega, saab isik iga haigestumise ajal, kui eelmisest haigestumisest on möödas rohkem kui 60 päeva, uue läbipõdemistõendi või diagnoosi tervise infosüsteemi.

Alaealise karantiinivabastust korraldusega ei pikendata. Selleks jääb üks aasta viimasest vaktsiinidoosist. Pandeemia ajal nakkuse leviku ohjamiseks peab karantiinis viibima isik, kes on kindlasti haigega kokku puutunud ehk on võimalik nakkuse levitaja.

Punkti 2 alapunktiga 2 täiendatakse korraldust rakendussättega, millega uue läbipõdemistõendi loomist reguleerivat sätet rakendatakse tagasiulatuvalt 13. oktoobrist 2021. a. Täpsemad selgitused on punkti 1 alapunkti 3 analoogse rakendussätte juures.

Korralduse punkti 3 alapunktiga 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ punkti 12⁶ alapunkti 3. Alaealise vaktsineerimistõend kehtib kas tema täisealiseks saamiseni või 270 päeva, kui ta on end vahetult enne täisealiseks saamist vaktsineerinud. Täpsemalt vt selgitusi punkti 1 alapunkti 1 juurest.

Punkti 3 alapunktiga 2 täiendatakse korraldust rakendussättega, millega alla 18-aastase vaktsineerimistõendi kehtivuse pikendamist reguleerivat sätet rakendatakse tagasiulatuvalt alates 6. aprillist 2022. a. Täpsemad selgitused on punkti 1 alapunkti 3 analoogse rakendussätte juures.

Korralduse punktis 4 sätestatakse korralduse punkti 1 alapunkti 2 ja punkti 2 jõustumine 12. aprillil 2022. a, mil valmivad TEHIKu IT-arendused.

Ülejäänud korraldus jõustub avaldamisel, kuna see on sisuliselt seotud alaealiste tõendite kehtivusega, mida rakendatakse tagasiulatuvalt 6. aprillist 2022. a. Seetõttu on põhjendatud korralduse selle osa jõustumine esimesel võimalusel ehk avaldamisel Riigi Teatajas.

Vaktsineerimis- ja läbipõdemistõendi kontrollimiseks arendati Eesti kontrollirakendust kontroll.digilugu.ee, mis kuvab alaealiste tõendi kehtivuse erisust (arenduse maksumus 600 eurot). Teiseks loodi võimalus genereerida patsiendiportaalis uusi ELi COVID-19 läbipõdemise tõendeid (arenduse maksumus 2000 eurot). Arenduse kulud kaetakse TEHIKu eelarves olevatest COVID-19 töödele eraldatud vahenditest.

Kolmandate riikide vaktsineerimistõendi tunnustamisel on liikmesriikidel kohustus tõendit aktsepteerida eelkõige juhul, kui vaktsineerimisel on kasutatud Euroopa Liidu keskse müügiloa saanud vaktsiini. Eesti aktsepteerib vaktsineerimistõendeid ka juhul, kui kasutatud on mõnes Euroopa Liidu riigis erandkorras antud müügiloaga vaktsiini või kolmandas riigis seaduslikult turule lubatud vaktsiini.

Seega tuleb esitada tõend, mis on ladina või slaavi tähestikus, eesti, vene või inglise keeles ja millel on kajastatud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood või muu identifitseeriv tunnus, tervishoiutöötaja ees- ja perekonnanimi ja registrikood, allkiri, tempel või muu kinnitav märge ning:

- 1) SARS-CoV-2 RT-PCR või Euroopa Liidu terviseohutuse komitee heaks kiidetud SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi tõendi korral testi tegemise koht, aeg, tegija ning viimase rekvisiidid, testi meetodika ning testi tulemus;
- 2) COVID-19 haiguse vastase vaksineerimise tõendi korral vaktsiini tootenimetus, vaktsiini müügiloa hoidja või tootja, järjekorranumber mitme vaktsiinidoosi korral ning dooside koguarv vaktsiiniseerias; vaksineerimise kuupäev, riik, kus vaktsiin manustati;
- 3) läbipõdemistõendi korral haigus või haigustekitaja, mille tõendi omaja on läbi põdenud (COVID-19 ehk SARS-CoV-2 või mõni selle variantidest), tõendi omajale esimese positiivse tulemuse andnud SARS-CoV-2 RT-PCR testi või SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi tegemise või diagnoosi panemise kuupäev ja riik, kus test tehti.

Korralduse koostamisel hinnati lisaks kõiki teisi korralduste nõudeid ja piiranguid ning nende jätkuvat vajalikkust. Muutmata jäänud piirangud on jätkuvalt vajalikud COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks. Kehtima jäävad piirangud on jätkuvalt erinevate alternatiividega võrreldes sobivad, vajalikud ja mõõdukad, pidades samal ajal silmas soovitud eesmärkide kaalukust (inimeste elu ja tervis, tervishoiusektori võimekus ning riigi põhiseaduslike ülesannete täitmise võimekus) ning inimeste õigusi ja vabadusi. Kõiki piiranguid hinnatakse regulaarselt ning muudetakse kohe, kui muutuvad piiranguid õigustavad objektiivsed alusandmed

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras.

Taimar Peterkop
Riigisekretär